

Rodzaje i opis instrumentów finansowych wchodzących w skład portfeli

Definicje pojęć użytych w opisie instrumentów

Zmienność ceny – miara niepewności co do przyszłej wartości instrumentu finansowego, im większa zmienność przejawiająca się wzrostami i spadkami ceny, tym większa niepewność przyszłej wartości. Za miarę zmienności ceny przyjmowane są zwykle odchylenia bieżącej ceny zarówno w górę jak i w dół od średniej ceny instrumentu finansowego w pewnym przedziale czasu..

Ryzyko płynności - ryzyko, związane z brakiem możliwości zbycia instrumentu finansowego przed terminem jego zapadalności po godziwej cenie, lub występowania innych ograniczeń w zakresie zbywalności instrumentu finansowego.

Ryzyko stopy procentowej – ryzyko związane z wrażliwością ceny instrumentu finansowego na zmianę wysokości rynkowych stóp procentowych.

Ryzyko kredytowe – ryzyko nie wywiązania się emitenta, wystawcy lub drugiej strona transakcji ze zobowiązań wynikających z instrumentu finansowego, w szczególności wypłaty określonych kwot pieniężnych.

Dźwignia finansowa wbudowana w instrument finansowy – właściwość instrumentu finansowego polegająca na tym, że do zajęcia pozycji w danym instrumencie finansowym nie jest potrzebna cała kwota wynikająca z wartości tego instrumentu, a jedynie pewna jej część, zwykle zwana depozytem. Efektem dźwigni finansowej jest tyle razy większa zmiana procentowa zaangażowanej kwoty (depozytu) od procentowej zmiany wartości instrumentu finansowego, ile razy wartość instrumentu finansowego jest większa od zaangażowanej kwoty (depozytu). Np. depozyt wynosi 1/10 wartości instrumentu finansowego – zmiana procentowa depozytu jest 10 razy większa od zmiany procentowej wartości instrumentu, depozyt wynosi 1/5 wartości instrumentu, zmiana procentowa jest 5 razy większa od zmiany procentowej instrumentu itd..

Instrumenty Rynku Pieniężnego

INSTRUMENT	OPIS
Bon Skarbowy	Nieoprocentowany dłużny papier wartościowy emitowany przez Skarb Państwa, o określonym terminie wykupu do 1 roku, nabywany z dyskontem, zapewniającym nabywcom określoną stopę zwrotu w dniu wykupu; zależnie od terminu do wykupu występują bony 13, 26 lub 52 tygodniowe; podlegają wtórnemu obrotowi na rynku międzybankowym; ogólne warunki emisji bonów skarbowych zawarte są w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie warunków emitowania bonów skarbowych, dostępnym m.in. na stronach internetowych Ministerstwa Finansów, www.mf.gov.pl ; zmienność ceny – niska; ryzyko płynności – niskie; ryzyko stopy procentowej – uzależnione od terminu wykupu; niskie/średnie; ryzyko kredytowe – niskie.
Lokata bankowa	Umowa zawarta z bankiem, polegająca na ulokowaniu w banku określonej kwoty pieniężnej na określony z góry okres, w zamian za ustalone oprocentowanie; zależnie od mechanizmu oprocentowania: o zmiennej stopie procentowej albo o stałej stopie procentowej; ogólne warunki zawierania lokat opisane są w wewnętrznych regulacjach banków; nie podlegają wtórnemu obrotowi, można je zlikwidować przed terminem zapadalności, co zwykle powoduje utratę przynajmniej części odsetek; ryzyko płynności - wysokie; ryzyko stopy procentowej - niskie; ryzyko kredytowe – niskie/średnie/ - zależnie od wiarygodności banku.

Instrumenty Dłużne

INSTRUMENT	OPIS
Obligacja skarbowa	<p>Papier wartościowy emitowany przez Skarb Państwa, o określonym terminie wykupu, o stałym lub zmiennym oprocentowaniu; szczegółowy opis obligacji skarbowych można między innymi znaleźć na stronie internetowej GPW: www.gpw.pl; dokumentem emisyjnym jest list emisyjny Ministra Finansów, www.mf.gov.pl; obligacje skarbowe mogą podlegać wtórnemu obrotowi na rynku międzybankowym oraz na rynku regulowanym;</p> <p>zmienność ceny - niska / średnia – zależnie od terminu do wykupu oraz mechanizmu oprocentowania;</p> <p>ryzyko płynności - niskie / średnie – zależnie od rynku obrotu oraz od kształtowania się popytu i podaży na poszczególne emisje obligacji;</p> <p>ryzyko stopy procentowej - niskie / średnie / wysokie - zależnie od terminu do wykupu oraz mechanizmu oprocentowania;</p> <p>ryzyko kredytowe – niskie.</p>
Obligacje przedsiębiorstw – papiery komercyjne	<p>Papiery wartościowe zabezpieczone, nie zabezpieczone lub zabezpieczone częściowo emitowane przez przedsiębiorstwa, o określonym terminie wykupu o stałym lub zmiennym oprocentowaniu; mogą być gwarantowane; dokumentem emisyjnym jest memorandum informacyjne udostępniane przez organizatora emisji lub przez emitenta; mogą podlegać wtórnemu obrotowi na rynku międzybankowym lub też na rynku regulowanym, jeśli są dopuszczone do obrotu regulowanego;</p> <p>zmienność ceny - niska / średnia / wysoka – zależnie od terminu do wykupu, mechanizmu oprocentowania oraz zmian zdolności kredytowej emitenta;</p> <p>ryzyko płynności - średnie / wysokie – zależnie od rynku obrotu oraz od kształtowania się popytu i podaży na poszczególne emisje papierów komercyjnych;</p> <p>ryzyko stopy procentowej - niskie / średnie – zależnie od terminu do wykupu oraz mechanizmu oprocentowania;</p> <p>ryzyko kredytowe - niskie / średnie / wysokie – zależnie od zdolności kredytowej emitenta oraz gwaranta.</p>
List zastawny	<p>Papier wartościowy emitowany przez banki hipoteczne, o określonym terminie wykupu, o stałym lub zmiennym oprocentowaniu, którego podstawę emisji (zabezpieczenie) stanowią dla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hipotecznych listów zastawnych – wierzytelności banku hipotecznego zabezpieczone hipotekami, - publicznych listów zastawnych – wierzytelności z tytułu kredytów w części zabezpieczonej wraz z odsetkami gwarancją lub poręczeniem udzielonym przez m.in. NBP, EBC, rządy lub banki centralne krajów członkowskich Unii Europejskiej oraz jednostki samorządu terytorialnego a także wierzytelności z tytułu kredytów udzielonych w/w podmiotom; <p>posiadacze listów zastawnych mają pierwszeństwo w zaspokajaniu swoich wierzytelności z określonych aktywów banku emitenta nad innymi wierzycielami tego banku, w przypadku jego niewypłacalności; dokumentem emisyjnym jest list emisyjny udostępniany przez emitenta; mogą podlegać wtórnemu obrotowi na rynku międzybankowym lub też na rynku regulowanym, jeżeli są dopuszczone do obrotu regulowanego;</p> <p>zmienność ceny - niska / średnia – zależnie od terminu do wykupu oraz mechanizmu oprocentowania;</p> <p>ryzyko płynności średnie / wysokie – zależnie od rynku obrotu oraz od kształtowania się popytu i podaży na poszczególne emisje listów</p>

	<p>zastawnych; ryzyko stopy procentowej - niskie / średnie / wysokie - zależnie od terminu do wykupu oraz mechanizmu oprocentowania; ryzyko kredytowe – niskie.</p>
Obligacja komunalna	<p>Papier wartościowy emitowany przez jednostki samorządu terytorialnego (miasta, gminy lub ich związki), o określonym terminie wykupu, o stałym lub zmiennym oprocentowaniu; zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego w wypadku ich bankructwa są zgodnie z polskim prawem przejmowane przez inne jednostki samorządu terytorialnego; dokumentem emisyjnym jest list emisyjny udostępniany przez organizatora emisji lub emitenta; mogą podlegać wtórnemu obrotowi na rynku międzybankowym lub też na rynku regulowanym, jeżeli są dopuszczone do obrotu regulowanego; zmienność ceny - niska / średnia – zależnie od terminu do wykupu oraz mechanizmu oprocentowania; ryzyko płynności - średnie / wysokie – zależnie od rynku obrotu oraz od kształtowania się popytu i podaży na poszczególne emisje obligacji; ryzyko stopy procentowej - niskie / średnie / wysokie - zależnie od terminu do wykupu oraz mechanizmu oprocentowania; ryzyko kredytowe – niskie.</p>
Certyfikat depozytowy	<p>Papier wartościowy emitowany przez banki, o określonym terminie wykupu, o stałym lub zmiennym oprocentowaniu; zobowiązania banków w polskim systemie bankowym są gwarantowane do określonej wysokości przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny; dokumentem emisyjnym jest list emisyjny udostępniany przez emitenta; mogą podlegać wtórnemu obrotowi na rynku międzybankowym lub też na rynku regulowanym, jeżeli są dopuszczone do obrotu regulowanego; zmienność ceny - niska / średnia - zależnie od mechanizmu oprocentowania, terminu do wykupu oraz zmian zdolności kredytowej emitenta; ryzyko płynności - średnie / wysokie - zależnie od rynku obrotu oraz od kształtowania się popytu i podaży na poszczególne emisje certyfikatów; ryzyko stopy procentowej - niskie / średnie / wysokie – zależnie od mechanizmu oprocentowania oraz terminu do wykupu; ryzyko kredytowe - niskie / średnie – zależnie od zdolności kredytowej banku.</p>
Obligacja zamienna przedsiębiorstwa	<p>Papier wartościowy emitowany przez przedsiębiorstwa, po określonym terminie wykupu, o stałym lub zmiennym oprocentowaniu, który po spełnieniu określonych warunków może być zamieniony na ustaloną ilość akcji emitenta; w zależności od przyjętego mechanizmu zamiana może nastąpić na żądanie posiadacza lub na żądanie emitenta; mogą być gwarantowane; dokumentem emisyjnym jest memorandum informacyjne udostępniane przez organizatora emisji lub przez emitenta; instrument złożony z części dłużnej oraz części opcyjnej; wartość części dłużnej podlega zmianom analogicznie do zmian wartości zwykłej obligacji emitenta; wartość części opcyjnej podlega znacznym wahaniom zależnie do zmian ceny akcji emitenta; mogą podlegać wtórnemu obrotowi na rynku międzybankowym lub też na rynku regulowanym, jeśli są dopuszczone do obrotu regulowanego; dźwignia finansowa – średnia; w przypadku zmian ceny akcji emitenta cena obligacji zamiennej może rosnąć lub spadać znacznie bardziej niż cena zwykłej obligacji emitenta w podobnych warunkach rynkowych, ze względu na znaczące zmiany wartości części opcyjnej obligacji zamiennej; zmienność ceny - średnia / wysoka – zależnie od mechanizmu oprocentowania, mechanizmu zamiany, terminu do wykupu, ceny akcji emitenta oraz jej zmienności;</p>

	<p>ryzyko płynności - średnie / wysokie – zależnie od rynku obrotu oraz od kształtowania się popytu i podaży na poszczególne emisje obligacji; ryzyko stopy procentowej - niskie / średnie / wysokie – zależnie od mechanizmu oprocentowania oraz terminu do wykupu; ryzyko kredytowe – niskie / średnie / wysokie – zależnie od zdolności kredytowej emitenta oraz gwaranta.</p>
--	---

Instrumenty Udziałowe

INSTRUMENT	OPIS
Akcje	<p>Papier wartościowy reprezentujący prawa o charakterze majątkowym i korporacyjnym, wynikające z uczestnictwa posiadacza akcji w spółce akcyjnej, a w szczególności prawo do udziału w zyskach spółki; szczegółowy opis akcji można znaleźć na stronie internetowej GPW: www.gpw.pl;</p> <p>warianty instrumentu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zależnie od rynku obrotu: akcje notowane na rynku regulowanym, akcje notowane na rynku zorganizowanym - nieregulowanym lub akcje na rynku prywatnym, 2. zależnie od przypisanych praw, zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych: akcje uprzywilejowane, akcje zwykłe, 3. zależnie od ograniczeń w obrocie, zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych: akcje imienne, akcje na okaziciela; <p>dla akcji sprzedawanych w publicznej subskrypcji podstawowym dokumentem informacyjnym jest prospekt emisyjny, udostępniany przez oferującego lub przez emitenta; emitenci akcji notowanych na rynku regulowanym mają obowiązek przekazywać do publicznej wiadomości określone przepisami prawa bieżące i okresowe informacje; w przypadku akcji notowanych na rynku zorganizowanym - nieregulowanym remitenci mogą mieć obowiązek udostępniania do publicznej wiadomości określonych przepisami obowiązującymi na tym rynku informacji i dokumentów informacyjnych;</p> <p>zmienność ceny – wysoka; ryzyko płynności - niskie / średnie / wysokie – zależnie od rynku obrotu oraz od kształtowania się popytu i podaży na poszczególne akcje; ryzyko stopy procentowej – niskie; ryzyko kredytowe – niskie.</p>
Prawo do akcji (PDA)	<p>Papier wartościowy reprezentujący prawo do otrzymania akcji sprzedawanej w publicznej subskrypcji po ostatecznym zarejestrowaniu emisji przez Sąd Rejestrowy oraz Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych; PDA mają za zadanie umożliwić obrót prawem własności do nowych akcji w możliwie krótkim czasie po zakończeniu ich publicznej subskrypcji, bez konieczności oczekiwania na zakończenie formalnej procedury rejestracji; szczegółowy opis PDA można znaleźć na stronie internetowej GPW: www.gpw.pl;</p> <p>dla akcji sprzedawanych w publicznej subskrypcji podstawowym dokumentem informacyjnym jest prospekt emisyjny; wtórny obrót PDA odbywa się na rynku regulowanym i podlega takim samym regułom, jak obrót akcjami;</p> <p>zmienność ceny - wysoka; ryzyko płynności - niskie / średnie – zależnie od kształtowania się popytu i podaży na poszczególne PDA; ryzyko stopy procentowej – niskie; ryzyko kredytowe – niskie.</p>
Prawo poboru	<p>Papier wartościowy, dający jego posiadaczowi prawo do zamiany tego</p>

	<p>prawa na określoną ilość akcji nowej emisji spółki akcyjnej; Ze względu na rynek obrotu wyróżnia się: prawa poboru akcji spółek prywatnych lub prawa poboru akcji spółek notowanych na rynku regulowanym; spółki notowane na rynku regulowanym obowiązane są przekazywać stosowne informacje o warunkach przyznania praw poboru obecnym akcjonariuszom do publicznej wiadomości; wtórny obrót prawami poboru na akcje spółek notowanych na rynku regulowanym odbywa się także na rynku regulowanym;</p> <p>dźwignia finansowa - wysoka – względna (procentowa) zmiana wartości prawa poboru może wielokrotnie przewyższać względną zmianę wartości akcji spółki, których prawo poboru dotyczy;</p> <p>kierunek zmiany wartości prawa poboru jest zgodny z kierunkiem zmiany wartości akcji;</p> <p>zmienność ceny – wysoka;</p> <p>ryzyko płynności - średnie / wysokie – zależnie od rynku obrotu oraz od kształtowania się popytu i podaży na poszczególne prawa poboru;</p> <p>ryzyko stopy procentowej – niskie;</p> <p>ryzyko kredytowe - niskie.</p>
<p>Jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych (Jednostka FIO)</p>	<p>Instrument finansowy nie będący papierem wartościowym, stanowiący tytuł uczestnictwa w aktywach i zobowiązaniach FIO;</p> <p>warianty instrumentu:</p> <ol style="list-style-type: none"> ze względu na profil ryzyka: FIO pieniężne, FIO dłużne, FIO mieszane, FIO akcji, itp., ze względu na geograficzny profil inwestycji: FIO dłużne krajowe, FIO dłużne zagraniczne, FIO akcji polskich, FIO akcji zagranicznych, itp., ze względu na kraj pochodzenia: FIO działające na podst. prawa polskiego, prawa krajów członkowskich Unii Europejskiej, prawa krajów spoza Unii Europejskiej; <p>dokumenty informacyjne:</p> <p>polskie FIO mają obowiązek przekazywać do publicznej wiadomości statuty, prospekty informacyjne, okresowe sprawozdania finansowe oraz określone informacje bieżące; powyższe dokumenty są zwykle dostępne na stronach internetowych Towarzystw Funduszy Inwestycyjnych zarządzających tymi funduszami; jednostki FIO nie podlegają wtórnemu obrotowi, lecz mogą być umorzone przez fundusz na żądanie ich posiadacza, na warunkach określonych w statutach funduszy; instrument złożony – w skład aktywów FIO mogą wchodzić instrumenty, reprezentujące różne typy i klasy aktywów, odznaczające się różnymi parametrami ryzyka oraz różnym stopniem wzajemnej korelacji, zależnie od profilu ryzyka i polityki inwestycyjnej FIO, które szczegółowo powinny opisywać jego statut oraz prospekt informacyjny; aktywa FIO są przechowywane przez bank pełniący funkcję Depozytariusza FIO, a sama działalność FIO jest ściśle regulowana i kontrolowana przez odpowiednie publiczne organy nadzorcze (w Polsce Komisja Nadzoru Finansowego);</p> <p>zmienność ceny - niska / średnia / wysoka – zależnie od profilu ryzyka oraz profilu inwestycyjnego FIO;</p> <p>ryzyko płynności – niskie;</p> <p>ryzyko stopy procentowej - niskie / średnie / wysokie – zależnie od profilu ryzyka oraz profilu inwestycyjnego FIO;</p> <p>ryzyko kredytowe - niskie / średnie / wysokie – zależnie od profilu ryzyka oraz profilu inwestycyjnego FIO.</p>
<p>Certyfikaty funduszy inwestycyjnych zamkniętych (Certyfikaty FIZ)</p>	<p>Papier wartościowy, stanowiący tytuł uczestnictwa w aktywach i zobowiązaniach FIZ;</p> <p>warianty instrumentu:</p> <ol style="list-style-type: none"> ze względu na profil ryzyka: FIZ pieniężne, FIZ dłużne, FIZ mieszane, FIZ akcji, FIZ akcji prywatnych, FIZ nieruchomości, FIZ z gwarantowaną stopą zwrotu, itp., ze względu na geograficzny profil inwestycji: FIZ dłużne krajowe, FIZ

	<p>dłużne zagraniczne, FIZ akcji polskich, FIZ akcji zagranicznych, itp.,</p> <p>3. ze względu na kraj pochodzenia: FIZ działające na podst. prawa polskiego, prawa krajów członkowskich Unii Europejskiej, prawa krajów spoza Unii Europejskiej;</p> <p>polskie FIZ mają obowiązek przekazywać do publicznej wiadomości statuty, prospekty emisyjne, okresowe sprawozdania finansowe oraz określone informacje bieżące; powyższe dokumenty są zwykle dostępne na stronach internetowych Towarzystw Funduszy Inwestycyjnych zarządzających tymi funduszami; Certyfikaty FIZ mogą podlegać wtórnemu obrotowi na rynku regulowanym, jeśli są dopuszczone do obrotu regulowanego; są instrumentami złożonymi - w skład aktywów FIZ mogą wchodzić instrumenty, reprezentujące różne typy i klasy aktywów, odznaczające się różnymi parametrami ryzyka oraz różnym stopniem wzajemnej korelacji, zależnie od profilu ryzyka i polityki inwestycyjnej FIZ, które szczegółowo powinny opisywać jego statut oraz prospekt informacyjny; aktywa FIZ są przechowywane przez bank pełniący funkcję depozytariusza FIZ, a sama działalność FIZ jest ściśle regulowana i kontrolowana przez odpowiednie publiczne organy nadzorcze (w Polsce Komisja Nadzoru Finansowego); niektóre FIZ posiadają gwarancję ochrony wpłaconego kapitału (nie uwzględniając opłat manipulacyjnych) na dzień zapadalności funduszu;</p> <p>zmienność ceny - niska / średnia / wysoka – zależnie od profilu ryzyka i polityki inwestycyjnej FIZ;</p> <p>ryzyko płynności - średnie / wysokie - zależnie od rynku obrotu oraz od kształtowania się popytu i podaży na poszczególne FIZ;</p> <p>ryzyko stopy procentowej - niskie / średnie / wysokie – zależnie od profilu ryzyka oraz profilu inwestycyjnego FIZ;</p> <p>ryzyko kredytowe - niskie / średnie / wysokie – zależnie od profilu ryzyka oraz profilu inwestycyjnego FIZ.</p>
--	--

Derywaty (Instrumenty Pochodne)

INSTRUMENT	OPIS
<p>Kontrakty terminowe na akcje i indeksy akcji (kontrakty futures)</p>	<p>Umowa zawierana na rynku regulowanym, w wyniku której sprzedający kontrakt ma obowiązek dostarczyć określone aktywa (akcje lub indeks akcji) nabywcy kontraktu w określonym czasie w przyszłości po określonej cenie; zyski i straty z tytułu zajętej pozycji w kontrakcie futures są zwykle rozliczane po każdym dniu sesyjnym bez fizycznej dostawy aktywów; szczegółowy opis kontraktów terminowych można między innymi znaleźć na stronie internetowej GPW: www.gpw.pl;</p> <p>warianty instrumentu:</p> <p>zwykle zależnie od terminu rozliczenia występują cztery serie kontraktów futures – marcowa, czerwcowa, wrześniowa i grudniowa; dokumenty określające „standard” oraz „warunki emisji i obrotu” udostępniane są przez organizatora rynku regulowanego (GPW), na którym notowane są kontrakty futures; podlegają obrotowi wyłącznie na rynku regulowanym; zarówno nabywca, jak i wystawca kontraktu obowiązani są utrzymywać oraz w razie potrzeby uzupełniać na rachunku w domu maklerskim odpowiedni depozyt zabezpieczający, którego wartość zależy od bieżącej wartości kontraktu futures; szczegółowe warunki dotyczące obowiązku utrzymywania depozytu zabezpieczającego określają indywidualnie poszczególne domy maklerskie na podstawie ogólnych unormowań izby rozliczeniowej (w Polsce Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych);</p> <p>dźwignia finansowa – wysoka - nabywca i wystawca kontraktu obowiązani są do zaangażowania środków jedynie w postaci depozytu zabezpieczającego, stanowiącego zwykle małą część wartości kontraktu, w związku z tym, zmiany wartości kontraktu mogą powodować</p>

	<p>proporcjonalnie większe zmiany procentowe wartości tego depozytu zabezpieczającego, istnieje ryzyko poniesienia straty przekraczającej wartość początkowo zainwestowanego kapitału; zmienność ceny – wysoka; ryzyko płynności – niskie; ryzyko stopy procentowej - niskie; ryzyko kredytowe – niskie.</p>
Opcja	<p>Umowa, w wyniku której jej posiadacz nabywa prawo do kupna (opcja kupna) lub do sprzedaży (opcja sprzedaży) określonej ilości aktywów bazowych (akcji, indeksów akcji, waluty, itp.), po określonej cenie, w ustalonym terminie lub przedziale czasu w przyszłości; wystawca opcji ma obowiązek zrealizować w/w prawo posiadacza opcji na jego żądanie, w zamian otrzymując od posiadacza opcji w dniu jej wystawienia uzgodnioną cenę, zwaną premią; opcje notowane na rynku regulowanym są zwykle rozliczane bez fizycznej dostawy aktywów bazowych; szczegółowy opis opcji można między innymi znaleźć na stronie internetowej GPW: www.gpw.pl; warianty instrumentu: 1. ze względu na rynek obrotu: opcje notowane na rynku regulowanym, opcje wystawiane na rynku międzybankowym, opcje notowane na rynku nieregulowanym - zorganizowanym (Forex), 2. ze względu na aktywa bazowe: opcje na akcje, opcje na waluty, opcje na towary, opcje na stopę procentową, itp., 3. ze względu na prawa posiadacza: opcje kupna, opcje sprzedaży, opcje amerykańskie, opcje europejskie, itp.;</p> <p>w przypadku opcji notowanych na rynku regulowanym organizator tego rynku powinien udostępniać dokumenty informacyjne określające „standard” kontraktów opcyjnych oraz „warunki emisji i obrotu”; obrót opcjami może odbywać się na rynku regulowanym (np. GPW) lub nieregulowanym - zorganizowanym (np. Forex); W przypadku opcji notowanych na w/w rynkach posiadacz opcji płaci jedynie premię w dniu nabycia opcji; wystawca opcji obowiązany jest natomiast utrzymywać oraz w razie potrzeby uzupełniać na rachunku w domu maklerskim odpowiedni depozyt zabezpieczający; szczegółowe warunki dotyczące obowiązku utrzymywania depozytu zabezpieczającego określają indywidualnie poszczególne domy maklerskie na podstawie ogólnych unormowań izby rozliczeniowej (w Polsce Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych); dźwignia finansowa - wysoka – względna (procentowa) zmiana wartości opcji może wielokrotnie przewyższać względną zmianę wartości jej instrumentu bazowego; kierunek zmiany wartości dla opcji kupna jest zgodny z kierunkiem zmiany wartości jej instrumentu bazowego, a dla opcji sprzedaży przeciwny do zmiany wartości instrumentu bazowego; w przypadku zajęcia krótkiej pozycji w opcjach, (wystawienia opcji) – istnieje ryzyko poniesienia straty przekraczającej wartość początkowo zainwestowanego kapitału; zmienność ceny – wysoka; ryzyko płynności - średnie / wysokie – zależnie od rynku obrotu oraz od kształtowania się popytu i podaży na poszczególne opcje; ryzyko stopy procentowej - niskie / średnie / wysokie – zależnie od instrumentów bazowych opcji; ryzyko kredytowe – niskie.</p>
Warrant	<p>papier wartościowy w swojej konstrukcji podobny do opcji; daje jego posiadaczowi prawo do kupna (warrant kupna) lub do sprzedaży (warrant sprzedaży) określonej ilości aktywów bazowych (akcji, indeksów akcji, itp.), po określonej cenie, w ustalonym terminie lub przedziale czasu w przyszłości; wystawca warrantu ma obowiązek realizować w/w prawo posiadacza na jego żądanie; wystawcami warrantów są zwykle instytucje finansowe lub spółki akcyjne, wystawiające warranty na nowe emisje</p>

	<p>swoich akcji; szczegółowy opis warrantów można między innymi znaleźć na stronie internetowej GPW: www.gpw.pl;</p> <p>warianty instrumentu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ze względu na aktywa bazowe: warranty na akcje, warranty na inne aktywa bazowe, 2. ze względu na prawa posiadacza: warranty kupna, warranty sprzedaży, warranty amerykańskie, warranty europejskie, itp.; <p>w przypadku warrantów notowanych na rynku regulowanym organizator tego rynku powinien udostępniać dokumenty określające „standard” warrantów oraz „warunki emisji i obrotu”; obrót warrantami może odbywać się na rynku regulowanym; nabywcy warrantów nie mają obowiązku utrzymywać dodatkowych depozytów zabezpieczających;</p> <p>dźwignia finansowa - wysoka – względna (procentowa) zmiana wartości warrantu może wielokrotnie przewyższać względną zmianę wartości jego instrumentu bazowego; kierunek zmiany wartości dla warrantu kupna jest zgodny z kierunkiem zmiany wartości jego instrumentu bazowego, a dla warrantu sprzedaży przeciwny do zmiany wartości instrumentu bazowego;</p> <p>zmienność ceny – wysoka;</p> <p>ryzyko płynności - średnie / wysokie – zależnie od rynku obrotu oraz od kształtowania się popytu i podaży na poszczególne warranty;</p> <p>ryzyko stopy procentowej - niskie / średnie / wysokie – zależnie od instrumentów bazowych warrantów;</p> <p>ryzyko kredytowe – niskie.</p>
--	--